
Strategie předcházení projevům rizikového chování

Školní rok 2025/2026

Zpracovala:	Andrea Plachá - metodik prevence / výchovný poradce
Platnost:	Školní rok 2025/2026
Schválila:	Mgr. Petra Horáková - ředitelka školy
Aktualizace:	

1. Úvod a cíl strategie

Základní škola Náchod – Plhov, Příkopy 1186 dlouhodobě a systematicky pracuje na předcházení rizikovému chování žáků. Tato strategie navazuje na Minimální preventivní program školy a konkretizuje postupy při předcházení a řešení jednotlivých projevů rizikového chování.

Naším cílem je vytvářet bezpečné, respektující a podnětné prostředí, ve kterém se žáci učí zdravým sociálním dovednostem, odolnosti vůči rizikovým vlivům a schopnosti řešit konflikty nenásilnou cestou. Primární prevence je přednostně zaměřena na předcházení problémům dříve, než se objeví.

1.1 Základní principy strategie

- Primární prevence před reaktivním řešením
- Systematická práce s třídním kolektivem a klimatem školy
- Otevřená komunikace mezi žáky, pedagogy a rodiči
- Individuální přístup ke každému žákovi
- Spolupráce s odbornými institucemi a organizacemi
- Průběžné vzdělávání pedagogického sboru v oblasti prevence

1.2 Koordinace prevence a poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště se schází minimálně jedenkrát měsíčně a tvoří ho speciální pedagog, výchovný poradce, metodici prevence, školní psycholog, kariérový poradce a zástupkyně 1. stupně, zástupkyně 2. stupně. Na schůzkách probíhá otevřená komunikace, plánují se rozhovory se žáky a schůzky s rodiči, v případě potřeby je přizván i OSPOD Náchod.

Škola se řídí individuálním výchovným programem. Z každého jednání se žákem i rodičem je vyhotoven písemný záznam.

Škola spolupracuje s PPP Hradec Králové, OSPOD Náchod, Policií ČR, Střediskem výchovné péče Kompas, Nízkoprahovým zařízením Archa a dalšími institucemi.

1.3 Financování preventivních aktivit

Ve školním roce 2025/2026 škola čerpá finance od zřizovatele školy ve výši 30 000 Kč. V tomto školním roce budeme opětovně žádat prostředky pro školní rok 2026/2027 na preventivní programy z dotace Královéhradeckého kraje v rámci projektu „Prevence rizikového chování a duševní zdraví – realizace právníčkou osobou vykonávající činnost školy 26SMV07 – Dlouhodobá primární prevence a supervize pro žáky a pedagogy na ZŠ Plhov II“.

2. Strategie předcházení šikaně

2.1 Co je šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka nebo skupinu žáků. Jedná se o cílené a opakované užití fyzických nebo psychických útoků jedince či skupiny vůči jedinci, který se nemůže nebo neumí bránit. Zahrnuje fyzické útoky (bití, vydírání, poškozování věcí) i psychické (nadávky, pomluvy, vyhrožování, ponižování, ignorování).

2.2 Prevence

Prevence šikany spočívá zejména ve vytváření zdravého klimatu ve škole i v jednotlivých třídách a ve včasné zachycení jakéhokoli signálu svědčícího o nesprávných vztazích mezi žáky.

- Pravidelné hodiny osobnostní a etické výchovy (2. – 9. třída) zařazené pevně do rozvrhu
- Sociometrické šetření tříd (školní rok 2025/2026: třídy 2. – 9. ročníku), výsledky projednány na poradenském pracovišti i s pedagogy
- Systém průvodcovství: žáci 7. tříd provázejí prvňáčky; žáci nových 6. tříd jsou napojeni na aktivity s 9. třídami
- Schránka důvěry přístupná všem žákům
- Preventivní besedy a programy s odborníky zaměřené na vztahy, komunikaci a respekt
- Spolupráce s nízkoprahovým zařízením Archa (6. – 8. třída): vztahy, prevence
- Dozory o přestávkách a sledování rizikových míst ve škole
- Nástěnka metodika prevence

2.3 Postup při podezření nebo zjištění šikany

1. **Okamžité zajištění bezpečnosti oběti a oddělení aktérů**
2. Informování vedení školy a poradenského pracoviště
3. Zmapování situace – rozhovory s objektivními informátory, svědky, agresorem i obětí (vždy odděleně)
4. Písemný záznam z každého šetření
5. Informování zákonných zástupců obou stran
6. Výchovná opatření vůči agresorovi (napomenutí, důtka, snížená známka z chování dle závažnosti)
7. V případě závažné nebo pokročilé šikany: spolupráce s OSPOD, Policií ČR, případně intervenční program pro třídu (selektivní prevence)
8. Dlouhodobé sledování situace a následná podpora oběti

3. Strategie předcházení kyberšikaně

3.1 Co je kyberšikana

Kyberšikana je zneužití informačních a komunikačních technologií (zejména internetu, sociálních sítí a mobilních telefonů) k úmyslnému poškozování, ponižování, ohrožování nebo obtěžování jiné osoby. Specifikem kyberšikany je, že se odehrává mimo dosah přímého dohledu školy, agresor může zůstat anonymní a obsah se může šířit velmi rychle.

3.2 Prevence

- Spolupráce s por. Mgr. Miroslavem Mervartem - preventista pro Náchodsko, MPedu z. s./MP Education, s.r.o.
- Informování rodičů o rizicích a pravidlech bezpečného užívání internetu (DIGCOPEdu - E-bezpečí - Rizika virtuální komunikace)
- Jasná pravidla pro používání mobilních telefonů ve škole
- Vyučovací hodiny osobnostní a etické výchovy s tématy – jak poznat kyberšikanu, co dělat, pokud se s ní žák setká

3.3 Postup při zjištění kyberšikany

1. Přijetí oznámení (od žáka, rodiče, pedagoga) – nikdy neodmítáme, vždy nasloucháme
2. Dokumentace – zachování důkazů (screenshoty, záznamy)
3. Informování vedení a školního poradenského pracoviště
4. Informování zákonných zástupců
5. Při podezření na trestný čin: nahlášení Policii ČR
6. Podpora oběti – nabídka pomoci školního psychologa

4. Strategie předcházení záškoláctví

4.1 Vymezení pojmu

Záškoláctví je neomluvená absence žáka při vyučování. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Školní řád ukládá zákonným zástupcům povinnost doložit důvody nepřítomnosti nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku absence a po návratu žáka ji písemně omluvit nejpozději do 3 pracovních dnů.

4.2 Prevence

- Pravidelná a přesná evidence docházky třídním učitelem
- Sledování zvýšeného počtu omluvených hodin (riziko skryté absence)
- Motivující a bezpečné prostředí ve škole – žák má důvod přicházet
- Třídnické hodiny zaměřené na vztahy ve třídě a pocit sounáležitosti
- Včasná identifikace žáků v riziku (problémy s prospěchem, šikana, rodinná situace)
- Spolupráce s rodiči – průběžná komunikace, informování o absenci

4.3 Postup při neomluvené absenci

1. Třídní učitel kontaktuje zákonného zástupce při neomluvené absenci nebo při podezření na záškoláctví
2. Pokud zákonný zástupce o absenci neví, probere učitel s rodičem možný důvod a motivuje ke společnému řešení s dítětem
3. Vyhodnocení věrohodnosti omluvenek; v případě pochybností může být vyžadováno potvrzení lékaře

4. Při opakované neomluvené absenci: výchovná opatření, záznam, schůzka s rodiči za přítomnosti výchovného poradce
5. Při absenci nad 10 neomluvených hodin (1. stupeň) a nad 12 neomluvených hodin (2. stupeň) se svolává výchovná komise, na níž je přítomen zástupce OSPOD Náchod
6. Nabídka podpory při zvládnutí zameškané látky – konzultace, harmonogram doučování

5. Strategie předcházení sebepoškozování

5.1 Vymezení a rizikové faktory

Sebepoškozování je záměrné poškozování vlastního těla bez úmyslu ukončit život. Nejčastěji se jedná o řezání, škrábání nebo pálení kůže. Sebepoškozování bývá způsobem zvládnání silných emocí, bolesti nebo vnitřního napětí. Rizikové faktory zahrnují šikanu, rodinné problémy, depresivní stavy, poruchy příjmu potravy a psychické onemocnění.

5.2 Prevence a včasné zachycení

- Vytváření bezpečného prostředí, kde se žáci nebojí sdílet obtíže
- Výuka seberegulace a zdravého zvládnání zátěže v hodinách osobnostní výchovy
- Proškolení pedagogů v rozpoznání rizikových signálů (změny chování, zahalování, otažitost)
- Pravidelná spolupráce se školním psychologem – včasná intervence
- Besedy o duševním zdraví, sebeúctě a zdravých způsobech zvládnání stresu
- Podpora otevřené komunikace: žáci vědí, na koho se obrátit

5.3 Postup při zjištění sebepoškozování

1. Citlivý, neodsuzující rozhovor s žákem – vyjádření zájmu a podpory, nikoli výčitky
2. Informování školního psychologa nebo speciálního pedagoga
3. Informování zákonných zástupců s důrazem na nutnost odborné pomoci (psychiatrická ambulance, krizové centrum)
4. Trvání na vyhledání odborné pomoci – škola zůstává v kontaktu s rodinou a sleduje, zda je žák pod odborným dohledem
5. Při bezprostředním ohrožení zdraví: přivolání záchranné služby a okamžité informování zákonných zástupců
6. Průběžná podpora žáka ve škole – spolupráce třídního učitele, psychologa a rodiny

6. Strategie předcházení užívání návykových látek

6.1 Vymezení

Návykové látky zahrnují alkohol, tabák, marihuanu, jiné drogy a v současné době také závislosti na digitálních technologiích. Riziko užívání návykových látek je nejvyšší v období dospívání. Škola se zaměřuje na prevenci prvního kontaktu a na posílení odolnosti žáků vůči tlaku vrstevníků.

6.2 Prevence

- Besedy a programy s odborníky
- Témata zahrnutá do výuky osobnostní výchovy: jak se učit, zvládání stresu, zdravý životní styl, zdravé sebevědomí
- Besedy zaměřené na dospívání, tlak vrstevníků a zdravé rozhodování
- Spolupráce s probační a mediační službou – besedy pro starší žáky
- Bezpečné prostředí třídy – žáci mají prostor mluvit o rizicích bez strachu z odsouzení
- Informování rodičů o rizikových faktorech a signálech

6.3 Postup při podezření nebo zjištění

1. Při podezření na přítomnost návykové látky ve škole: okamžité informování vedení
2. Při ohrožení zdraví žáka: přivolání záchranné služby
3. Zajištění (nikoliv osobní prohlídka) případné látky
4. Informování zákonných zástupců, individuální rozhovor se žákem
5. Doporučení odborné pomoci (středisko výchovné péče Kompas, PPP)
6. Výchovná opatření dle školního řádu; v závažných případech oznámení orgánům sociálně-právní ochrany dětí

7. Strategie předcházení agresivnímu chování

7.1 Vymezení

Agresivní chování zahrnuje fyzické útoky, verbální agresi, vyhrožování, ničení majetku i psychické zastrašování. Může být namířeno vůči spolužákům i pedagogickým pracovníkům. Zvláštní pozornost je věnována situacím, kdy jsou již od přechodu z mateřské školy patrné problémy s agresí.

7.2 Prevence

- Třídnické hodiny s komunitním kruhem a diskusemi o respektu, hranicích a řešení konfliktů
- Sociální hry zaměřené na vzájemné poznávání a budování příznivých vztahů
- Různorodé formy výuky vyžadující přirozenou spolupráci žáků
- Jasná pravidla třídy i školy – žáci vědí, co je přijatelné a co ne (třídní pravidla)
- Dodržování dozorů o přestávkách, všímání si problémových míst
- Projektové dny, výlety a adaptační pobyty jako příležitosti ke zlepšení vztahů napříč ročníky

- Spolupráce s odborníky

7.3 Postup při agresivním chování žáka

1. **Okamžitý zásah pedagoga – zajištění bezpečnosti všech zúčastněných**
2. Oddělení agresora od ostatních, zklidnění situace
3. Informování vedení školy, písemný záznam o incidentu
4. Individuální rozhovor s agresorem i obětí, šetření okolností
5. Informování zákonných zástupců obou stran
6. Výchovná opatření dle závažnosti (napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitele, snížená známka z chování)
7. Při fyzickém útoku s následky na zdraví: oznámení Policii ČR
8. Individuální výchovný program pro opakovaně agresivního žáka, spolupráce s PPP a střediskem Kompas

7.4 Krizový plán při ohrožení pedagoga

Pedagog se neprodleně obrátí na vedení školy. Vedení okamžitě zajistí dozor nad žáky, umožní pedagogovi opustit třídu a situaci zklidní. Další postup je domluven individuálně dle okolností.

8. Spolupráce s institucemi a rodiči

Škola dlouhodobě spolupracuje s řadou odborných institucí a organizací:

Instituce / organizace	Oblast spolupráce
PPP Hradec Králové	Diagnostika, individuální výchovné programy, metodická podpora
OSPOD Náchod	Záškoláctví, ohrožené děti, spolupráce při závažných případech
Policie ČR (por. Miroslav Mervart)	Besedy, kyberbezpečnost, řešení trestných činů
SVP Kompas	Výchovné problémy, agresivita, individuální práce s žáky
Archa (nízkoprahové zařízení)	Podpora žáků 6.– 8. tříd: vztahy, prevence
Probační a mediační služba	Besedy pro starší žáky o odpovědnosti a důsledcích
Školní psycholog	Individuální podpora žáků, krizová intervence, práce se třídou
MP Education	Preventivní programy a besedy
UHK (M. Kaliba)	Preventivní aktivity, spolupráce na programech

9. Závěr a aktualizace dokumentu

Tato strategie je živý dokument. Je každoročně aktualizována na základě výsledků sociometrických šetření, zpětné vazby od pedagogů, žáků a rodičů a v souladu s aktuální legislativou a metodickými doporučeními MŠMT.

Plnění strategie je průběžně sledováno školním poradenským pracovištěm. Výsledky jsou každoročně shrnuty ve výroční zprávě o činnosti školy.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou s touto strategií seznámeni na začátku školního roku. Strategie je dostupná na webových stránkách školy www.zsplhov.cz.

V Náchodě dne: _____

Podpis ředitelky školy: _____